

# VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, SEPTEMBER – Št. 128

## PRIREDITVE DIS OB DNEVU SLOVENSКИH IZGNANCEV ŽRTEV FAŠIZMA IN NACIZMA – 7. JUNIJU

### O prireditvi v Mariboru ob dnevu slovenskih izgnancev

8. junija 2018 je bila v Mariboru osrednja prireditev ob dnevu izgnancev pri spomeniku izgnancev v Melju. Po zapeti pesmi Oh, kako je dolga, dolga pot, ki jo je zapel Moški pevski zbor Slava Klavora iz Maribora, je **Majda Cvetanovski**, predsednica KO Maribor-Tabor, v imenu vseh treh mariborskih organizacij pozdravila vse prisotne goste: predsednico DIS, **Ivico Žnidaršič**, župana Mestne občine Maribor, **dr. Andreja Fištravca**, podpredsednico NOB ZB Maribor, tov. **Malčko Kovačič**, člana IO DIS, **Marjana Špeglja**, in vse predsednike in člane sosednjih KO DIS ter predstavnike medijev.

Prav poseben in pristrčen pozdrav pa je bil namenjen vsem navzočim izgnancem, izgnankam, beguncem, prisilnim delavcem, ukradenim otrokom, taboriščnikom, borcev, vsem ostalim svojcem in prijateljem. Slavnostna govornica je bila naša predsednica Ivica Žnidaršič, ki je v svojem govoru orisala težko pot pridobivanja pravic žrtev vojnega nasilja, prav

posebno še neizpolnjene pravice »poplačila gmotne vojne škode«, za katere zakon še vedno ni sprejet.

V programu so sodelovali Moški pevski zbor Slava Klavora Maribor, ki je zapel naslednje pesmi: Soči, Sen se šetao, Oj, Dobrodo in Na juriš ter Svobodna Slovenija, ki pa je na zaključku prireditve ni mogel dokončati zaradi nepričakovane nevihte.

Posebno pozornost so s svojim nastopom pritegnili učenci in učenke Osnovne šole Franc Rozman Stane v Mariboru, ki so s svojim recitacijami, zborovskim petjem v spremstvu harmonike in glasbil izpovedali svoj odnos do preteklih težkih časov vojne in svoje mišljenje ter želje za bodočnost - »MIR«.

Sledila je položitev spominskega venčka na spominsko ploščo stavbe meljske kasarne, v kateri so bili zaprti izgnanci, pri spomeniku pa ob cvetnem aranžmaju prižiganje svečk.

*Majda Cvetanovski*

### Iz govora Ivice Žnidaršič, predsednice DIS, na območni prireditvi ob dnevu izgnancev v Mariboru 8. junija 2018 pri Melski kasarni na Trgu izgnancev

Veseli me, da ohranjate spomin na zgodovinske dogodke in da se vsako leto zberete prav tu, kjer je bilo zbirno taborišče za množičen izgon Slovencev iz Maribora in okolice.

Čeprav je bila listina o razglasitvi 7. junija za spominski dan slovenskih izgnancev sprejeta že 4. junija 1971 in že 21. julija 1971 objavljena v uradnem listu, niso niti v prejšnjem sistemu niti v samostojni Sloveniji predstavniki oblasti glede tega pomembnega dneva o tragediji izгона Slovencev nikoli spregovorili.

V govorih raznih predstavnikov oblasti ali borčevskih organizacij se celoten izgon

Slovencev ni nikoli omenjal. Nihče v Sloveniji ni nikoli omenil izгона 45.000 Slovencev v nemška izgnanska taborišča in izгона Slovencev z ozemlja, ki so ga okupirali Madžari. Na raznih proslavah se nikoli ni omenjalo, da je bilo izgnanih več kot 20.000 slovenskih otrok, starih do 10 let. Govorilo se je le o izgonu 7500 Slovencev v Srbijo in o 600 ukradenih otrocih.

Nikoli se ni naredila nobena raziskava o tem, zakaj so otroci, ki so preživeli taborišče, delali samomore, mnogi si niso nikoli uredili družin, zakaj niso imeli otrok in zakaj se je šolalo tako malo otrok po vrnitvi iz taborišč.



Slavnostna govornica na prireditvi ob dnevu slovenskih izgnancev v Mariboru je bila predsednica DIS Ivica Žnidaršič.

Nihče izgnancem po vrnitvi iz taborišč ni pomagal pri obnovi domačij in nabavi orodij za obdelovanje zemlje ter nabavi živine. Zelo so bila prizadeta območja, kjer je bil popoln izgon vseh Slovencev in celotne vasi ob vrnitvi niso imele niti ene motike, grabelj, vse je bilo uničeno.

Ob vrnitvi iz izgnanstva smo imeli občutek, kot da niso pričakovali, da se bomo vrnili. Tudi po vrnitvi iz taborišč smo stradali in živeli v velikem pomanjkanju, ker nam niso povrnili vojne škode.

Vse do 1. januarja 1996 smo ostali brez vseh pravic, težko smo si izborili status vojnih žrtev, gmotne škode pa še do danes nismo dobili.

Nobena slovenska vlada ni hotela izterjati vsaj simbolične odškodnine od Nemčije, ki nam je ogromno dolžna, saj je plačala samo 2 % vojne škode.

Namesto stotine državnih uradnikov in institucij, ki jih plačuje država, smo sami zbrali vse podatke:

- o vojni škodi,
- o popisu vojne škode,
- o zakonih in uredbah o višini vojne škode posameznikov,
- o argumentih za izterjavo vojne škode,
- o višini predložene vojne škode na reparacijskih in mirovnih konferencah leta 1945 in 1946,
- podatke o odobreni vojni škodi na teh konferencah nekdanji Jugoslaviji in Sloveniji,
- podatke o dobljeni vojni škodi,
- podatke o imetju, ki so ga namesto vojne škode v Sloveniji zapustili Avstrijci in bi to premoženje morala država prenesti v sklad za poplačilo vojne škode slovenskih izgnancev, ki smo izgubili vso premoženje in del nepremičnega premoženja.

O vsem tem sem napisala veliko dokumentiranega gradiva in knjige. Državni zbor RS je o tem seznanjal nekdanji poslanec – izgnanec mag. Franc Žnidaršič.



Prireditve ob dnevu slovenskih izgnancev v Mariboru se je udeležil tudi mariborski župan Andrej Fištravec. (Foto: M. Skledar)



Del udeležencev prireditve v Mariboru 8. junija 2018 (Foto: M. Skledar)



# . Informacije . Informacije . Informacije .

Nadaljevanje iz prešnje strani

Sramota, da nobena vlada in Državni zbor RS vsega, kar smo zanje pripravili, niso uporabili in upoštevali.

**Edini politik**, ki si je vzel čas in se seznanil z našimi upravičenimi zahtevami ob koncu mandata, je bil **predsednik Državnega zbora RS dr. Milan Brglez**. Vložil je zakon o povračilu simbolične gmotne vojne škode in dosegel, da je bila prva obravnava tega zakona v Državnem zboru RS 27. marca 2018. **Do druge obravnave pa ni prišlo, ker so bile proti tudi naslednje stranke:** Socialni demokrati, DESUS, Stranka Alenke Bratušek, SDS in NSi.

**To je sramota.** Kot je sramota, da tudi stranke, ki so v nedeljo kandidirale, niso omenjale izterjave vojne škode od Nemčije.

**Edina stranka Združena levica – Demokratska stranka dela, ki jo vodi izgnanec mag. Franc Žnidaršič**, ima to v programu, a ta stranka ni smela sodelovati na predvolilnih oddajah na televiziji in v časopisih. Televiziji Slovenija smo pisali protest in vprašali, če je to zato, ker ima na listi za Državni zbor RS tudi delegate iz DIS. Odgovorili so, da imajo TV takšen zakon. Potem lahko tudi mi sklenemo, da ne bomo več plačevali prispevka za televizijo.

**V stranki je za DZ kandidiralo 5 predsednikov KO DIS, da bi z njihovo pomočjo predlagali zakone, ki jih doslej niso podpisale »velike, samo sebi zadostne, stranke«.**

**Vendar žal izgnanci, begunci in druge žrtve vojnega nasilja kljub jasnim**

**priporočilom stranke, ki je kandidirala poslance DIS, niste podprli.**

Upam, da so vam poslanci, ki ste jih volili obljubili, da bodo skrbeli za ohranjanje pridobljenih pravic, ki jih je težko priboril DIS, in da bodo sprejeli zakon o gmotni škodi in druge pomembne zakone.

**V DIS pa se bomo sedaj dalj časa ukvarjali z ureditvijo arhiva** in številne dokumentacije o tem, kaj vse je bilo treba narediti, da smo kljub vsem odporom dosegli status in osebne pravice ter dosegli osebne odškodnine in odškodnine za prisilno delo.

**Več bomo naredili za obveščanje slovenske javnosti in raznih institutov o tragediji izгона Slovencev in življenju v taboriščih.**

Dan slovenskih izgnancev je tudi primerna prilika, da **izrazimo protest**, da se

ob odpiranju raznih spomenikov in urejanju grobov sodelavcev okupatorja, ki so po koncu vojne bežali na zahod preko slovenskega ozemlja, **ne omenja, da imamo grobove izgnanih Slovencev tudi po vsem tretjem rajhu in bivši Jugoslaviji.**

Dosegli pa smo, da se ob dnevu izgnancev govori o genocidni okupaciji Slovenije in izgonu Slovencev v šolah, ker smo organizirali 8-urne seminarje za zgodovinarje na osnovnih in srednjih šolah in je te seminarje opravilo 270 zgodovinarjev.

Za spoznavanje mladih s tragedijo izгона Slovencev moramo storiti še več, da se ta del zgodovine ne bi pozabil in nikoli več ponovil.

Želim prijetno druženje.

## Območno srečanje članov DIS gorenjske regije v Radovljici



Prireditve članov DIS gorenjske regije v Radovljici 12. maja 2018 Foto: Justin Zorko

**K**rajevna organizacija DIS Radovljica je 12. maja 2018 organizirala 18. srečanje izgnancev DIS gorenjske regije. Prireditve je bila v športni dvorani Srednje gostinske in turistične šole. Srečanje je bilo namenjeno vsem, ki so bili izgnani v času od 1941 do 1945, njihovim družinskim članom, prijateljem in znancem.

Udeležence je najprej pozdravil predsednik **Tone Pristov**. Obudil je spomin na maj 1945, »...ko je bila pomlad vsa cvetoča in polna upanja ter pričakovanj. Za izgnance je bila še posebej srečna, saj so se vrnili domov. Marsikdo pa te sreče ni imel. Takratna zagnanost, solidarnost med ljudmi in upanje se ne da primerjati z današnjimi časi. Gradili so tako rekoč iz nič. Država jim pri obnovi požganih in oropanih domov ni prav nič pomagala. Namesto vojne odškodnine jim je naprtla še obvezno oddajo. Sama pa je pobrala še tisti del vojne odškodnine, ki jo je Nemčija plačala Jugoslaviji.«

Govornik je bil **Tone Končnik**. Poudaril je, da je za prizadevanje za odpravo vojnih krivic velikega pomena ustanovitev Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 leta 1991. Približno 12.000 še živčih slovenskih izgnancev je organiziranih v 84 krajevnih organizacij. Kot predstavnik povojne generacije je izrazil razumevanje in sočutje do njihovih povojnih prizadevanj za uveljavitev pravic iz naslova statusa civilnih vojnih žrtev.

Na prireditvi je udeležencem govoril tudi **dr. Janko Prunk**. Del njegovega govora objavljamo. Krajše pozdravne nagovore so imeli še predsednica DIS Ivica Žnidaršič, župan Ciril Globočnik, predsednik OZ VVS Janez Koselj in predsednica društva Dachau Vesna Dobre.

Dogodek so popestrili s kratkim kulturnim programom v izvedbi pevskega zbora Veterani OZ VVS.

Na prireditvi so podelili tudi veliko priznanj zaslužnim članom DIS.

Ivanka Korošec

## Iz govora prof. dr. Janka Prunka na srečanju članov DIS gorenjske regije v Radovljici 12. maja 2018

**D**rage rojakinje, dragi rojaki, spoštovani izgnanci, zelo sem počaščen, da vam lahko spregovorim ob vašem letnem srečanju, takole spomladi, ko se je pred toliko leti končala druga svetovna vojna in ste se vi lahko vrnili iz vašega bridkega izgnanstva. Med raznimi skupinami Slovencev in slovenskih društev najraje spregovorim vam, ker ste najbolj vredni spoštovanja in simpatije.

Bili ste prva žrtev nacističnega terorja, ki vas je brutalno poslal v izgnanstvo, da bi vas raznarodil in v vaši domovini dobil lep prostor za svoje blazne nacionalistične načrte, poselitev nemškega naroda, ki naj bi zagospodaril Evropi. V takšni Evropi ne bi bilo več prostora za mali slovenski narod in ostale slovanske narode. Morali bi izgniti. Hoteli so ga večinsko pretopiti v nemški, ostali del pa tudi enostavno pokončati. Prvi v tem njegovem blaznem načrtu ste bili vi, spoštovani slovenski izgnanci s Štajerske, Gorenjske in roba Dolenjske.

Vi ste morali zapustiti svojo ljubo domovino, svoje domove in kmetije. Odpejali so vas v tujino, kar je vedno boleče. Tam ste hudo trpeli pod težkim delom pod nacionalističnim pritiskom, kjer otroci niso mogli v slovensko šolo, in pod žalostno pretnjo, da se ne boste mogli nikoli vrniti v svojo Slovenijo.

Tam pa ste v težkih razmerah ohranjali zvestobo svojemu narodenemu slovenstvu in gojili medsebojno tovarištvo in ljubezen in solidarnost.

Ti dve občutji trpljenje in ljubezen z zvestobo sta najlepši. In ljudje, ki imajo razvito človeško vest in dobro srce, morajo ti dvoje občutji trpljenje in ljubezen z zvestobo najvišje ceniti in spoštovati.

In to dvoje vas je obvarovalo, da se med drugo svetovno vojno niste idejno sprli med seboj, kot so se rojaki, ki so ostali v domovini, eni so bili za takojšen odpor okupatorju, drugi so računali, da se bodo s previdno upogljivostjo okupatorju prebili skozi vojno.

Slovenski narod je že pokazal, da je sposoben enotnega političnega nastopa. To je bilo v letih od 1989 do 1991, ko smo se odločili za samostojno slovensko državo in jo ubranili pred agresijo zmanipulirane jugoslovanske armade. S tem smo dosegli najvišji narodni cilj, dosegli smo svojo državo in formalno enakopravnost v svetovni družini narodov.

Danes se zopet prepiramo o mnogih pomembnih življenjskih vprašanjih, kar negativno vpliva na naše življenje in ga dobesedno ogroža, tu mislim grozne stvari, ki se dogajajo v našem zdravstvu, pa na hudo nepotrebno socialno diferenciacijo, ki pritiska na sam rob eksistence tisoče ljudi, neznanje pri problemu zgraditve pomembne železniške proge od Divače do Kopra in še in še.

Dragi izgnanci, v teh dneh, ko se mnoge stranke in posamezniki silijo v ospredje, da bi pridobili vaše glasove za izvolitev in nadaljevanje svoje nesposobne in nepoštenne politike, dvignite vi svoj glas. Povejte nekaterim, da jim ne verjamete in izbirajte si poštene, sposobne in delavne ljudi, ki jim je pri srcu javni blagor, da uredijo za vas tisto, kar vam je dolžna ta država. Zato podprite na volitvah vsaj kakšnega potomca izgnancev.

Pri tem vam želim veliko uspeha, danes pa lepo prisrčno druženje.

## Seminar za potomce izgnancev in beguncev

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 bo organiziralo seminar za potomce izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma, ki bo

**v soboto, 24. novembra 2018, v Ljubljani.**

Prijave pošljite do najkasneje do 5. novembra 2018 na naslov: Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945, Einspielerjeva 6, 1000 Ljubljana ali na e-mail: drustvoizgnancev@siol.net.

Po prijavi boste dobili program in druge informacije o seminarju.

Seminar je brezplačen. Organizacijske in potne stroške bo poravnal Izvršni odbor DIS.

Izvršni odbor DIS

## VABIMO

**vse potomce izgnancev, prisilnih delavcev in beguncev, da se včlanijo v Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945.**

**V Sloveniji deluje 83 Krajevnih in Območnih organizacij DIS.**



# . Informacije . Informacije . Informacije .

## Prireditve DIS v Trbovljah 26. maja 2018



Del udeležencev na prireditvi v Trbovljah 26. maja 2018  
(Foto: M. Skledar)

**K**rajevna organizacija DIS Trbovlje je pod predsednikom KO DIS **Iztokom Tolarjem** organizirala posebno prireditev ob prazniku občine Trbovlje in dnevu slovenskih izgnancev.

Na prireditve so bile povabljene tudi druge KO DIS sosednjih občin. Prireditve sta se udeležili tudi predsednica DIS **Ivica Žnidaršič** in član IO DIS **Milan Skledar**.

Slavnostni govornik je bil mag. **Gregor Kaplan**, sekretar Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Kulturni program so izvajali: Moški pevski zbor iz Trbovelj, tenorist Marko Železnik in harmonikar Adi Moškon. Prireditve je povezovala Irena Vozelj.

### Iz slavnostnega govora mag. Gregorja Kaplana na prireditvi DIS v Trbovljah



Mag. Gregor Kaplan, član Izvršnega odbora DIS.

**S**poštovane izgnanke in izgnanci kot prve množične civilne žrtve vojnega nasilja vas zelo lepo pozdravljam. Prisrčen pozdrav tudi vsem ostalim obiskovalkam in obiskovalcem prireditve, enako prijeten dan tudi gostom, prijateljem in znancom. Dva pomembna bližajoča se dneva obeležujemo danes, in sicer praznik občine Trbovlje in dan slovenskih izgnancev, ki ga simbolično zaznamujemo 7. junija, ko so Nemci izgnali večjo skupino Slovencev iz njihovih domov.

Od začetkov najbolj črnih dni, ko so slovenske izgnance kot živino odvažali v Nemčijo, je minilo že več kot 77 let. Kar 63.000 slovenskih ljudi je doživelo to grozljivo izkušnjo. Od tega je bilo kar 20.000 mladoletnih otrok. Če k temu prištejemo še pobege pred izgonom, je okupator načrtno očistil oz. izgnal več kot 80.000 Slovencev, ki so tako izgubili vse svoje imetje. Ostala jim je le obleka in povezana cula. Mnogim še to ne. V tistih vojnih letih je bilo povsod veliko trpljenja. Po krutih letih v taborišču je sledila vrnitev domov na izropane domačije, mnogi brez staršev, oropani mladosti in s trajnimi brazgotinami, ki jih čas ni nikoli zacelil.

Nekdanja država je civilne žrtve, zlasti slovenske izgnance, spregledala. Šele z osamosvojitvijo Slovenije in ustanovitvijo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 so bili tlakovani temelji za odpravljanje krivic ter uresničevanja priznanja statusa žrtve vojnega nasilja. DIS je izbral posebno zdravstvene, socialne in pokojninske pravice ter odškodnine za fizično in psihično trpljenje ter odškodnine za prisilno delo. Kljub prizadevanjem DIS, ki je vse slovenske vlade seznanjalo z vprašanjem poplačila gmotne škode s strani Nemčije, predvsem koliko nam je Nemčija kot naslednica tretjega rajha dolžna, je poplačilo gmotne škode še vedno odprto. Številni argumenti DIS, ki zgovorno pričajo o upravičenosti zahteve do Nemčije kot dolžnice, še vedno niso bili uporabljeni s strani Republike Slovenije, saj naša država tega vprašanja dolžnici nikoli ni ostro zastavila.

Kot potomec izgnancev sem se z vsemi vprašanji izgnanstva seznanil že v času študija tako na dodiplomskem kot kasneje na magistrskem študiju. Za diplomsko delo sem s strani pokojnega predsednika Republike Slovenije dr. Janeza Drnovška prejel tudi nagrado OZN s področja



Novi predsednik KO DIS Trbovlje **Iztok Tolar** in dosedanji predsednik KO DIS Trbovlje **Ivan Tolar**.

vprašanj vojne škode. Sodeloval sem pri pripravi predloga zakona za poplačilo simbolične vojne škode, ki žal v tem mandatu vlade ni bil sprejet. Problematiko izgnanstva odlično poznam, saj je konec aprila DIS založil tudi mojo knjigo Vojna škoda na območju Slovenije in urejanje pravic. Na žalost je zahteva do Nemčije glede poplačila vojne škode s strani slovenske politike povsem spregledana. Slovenija je ena redkih držav v EU, ki tega poglavja z Nemčijo še vedno ni zaključila. Osebnim imam občutek, da država, čeprav se sliši zelo kruto, čaka, da zadnje žive priče umrejo, namesto da bi se za njih zavzela.

Kot potomec slovenskih izgnancev upam, da bom imel priložnost v parlamentu prav

to vprašanje rešiti za vas, spoštovane izgnanke in izgnanci, in to na dostojen način brez poniževanja pred dolžnico, vsekakor pa upam, da mi bo dana priložnost, da v parlamentu poskrbim tudi za druga vprašanja vezana na izgnance – kot je varstvo na domu, prednost pri zdravniku, prednost pri sprejemu v dom za starostnike, ko je to potrebno. Seveda pa bom za Trbovlje zastavil svoj glas, ki bo spoštoval zgodovinske korenine, tradicijo in generiral napredek Trbovelj in Zasavja. Od vas, spoštovani, pa je odvisno, če mi bo ta možnost dana oz. mi boste zaupali vaš glas.

Vsem želim prijetno obeležitev občinskega praznika in dneva slovenskih izgnancev. Srečno!

### Srečanje izgnancev iz zasavske regije v Podkumu



Srečanje izgnancev zasavske regije v Podkumu 25. marca 2018

**N**a enem od sestankov odbora DIS Litija-Šmartno je vzniknila ideja, da se srečamo izgnanci iz vseh zasavskih KO DIS. Marsikdo ne ve, da so bile v krajih ob reki Savi izgnane cele vasi vsa štiri leta vojne. To so kraji Litija, Polšnik, Zagorje, Trbovlje, Podkum, Dole, Radeče in Hrastnik. Po vojni, ko smo odrasli, smo se selili v druge kraje, tako da je marsikdo svojega sošolca ali znanca srečal po mnogih letih. S pomočjo predsednikov ostalih KO DIS se je našega srečanja udeležilo 130 članov. Izbrali smo 25. marec 2018, tako da smo na ta dan združili 8. marec, dan žena, dan mučenikov, da se moški del ne bi počutil zapostavljenega, in pa materinski dan. Vsaka izgnanka, žena, dekle je dobilo v dar en spomladanski cvet. Ko pa nam je mlada pevka Nika zapela pesmi Kjer valovi Save režejo gore, Mamica je kakor zarja in pa Zabučale gore, pa je pritegnila s svojimi

glasovi vsa dvorana in na marsikaterem obrazu so se v očeh zalesketale solze.

Na srečanju se nam je pridružil in nas s toplim nagovorom pozdravil tudi član IO DIS mag. **Gregor Kaplan**, ki je obljubil, da se na srečanju izgnancev zasavske regije zopet vidimo naslednje leto. Vsi smo bili enotnega mnenja, da moramo tako srečanje ponoviti, in upam, da nas bo še več.

Po dobrem kosilu, ki ga nam je pripravil kuharski mojster Lojze Čop in njegova ekipa, pa je zadenela še marsikatera pesem ob spremljavi harmonike. Polni lepih misli smo zaključili naše druženje izgnancev zasavske regije.

Dragi izgnanci in izgnanke, v imenu KO DIS Litija-Šmartno vam želim veliko zdravlja in upam, da se spomladi zopet vidimo.

*predsednica KO DIS Litija-Šmartno  
Zajc Marija*



# . Informacije . Informacije . Informacije .

## Srečanje v Ljubljani v Mostecu ob dnevu slovenskih izgnancev 2018

Člani krajevnih organizacij ljubljanskega območja DIS smo se spet zbrali na tradicionalnem srečanju v Mostecu, da obudimo spomin na tisti davni čas pred več kot 70. leti, ko smo zavrženi in oropani človeškega dostojanstva bili izgnani iz lastnih domov in razseljeni po Balkanu, Nemčiji in drugod po Evropi. Kdor tega ni doživel, težko dojame stisko družin, ki so morale v pol ure zapustiti dom in vse premoženje in oditi v neznano. Nič prijaznejši ni bil po štirih letih povratek v opustošen dom brez hrane, odeje, orodja za delo na poljih, ki so bila štiri leta neobdelana.

S temi besedami je Drago Hribšek kot domačin srečanja pričel uvodni nagovor in nato predal besedo slavnostni govornici predsednici Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Ivici Žnidaršič. Predsednica nas je v svojem govoru opomnila, kako nekateri raziskovalci pišejo, da nam v taboriščih ni bilo nič hudega, in skušajo razvrednotiti naše zahteve.

Marsikdo je v taborišču pustil svoje zdravje, izgubil možnost šolanja in zabredel v revščino, iz katere se ni izkopal nikoli. Zato izgnanci in njihovi potomci

še danes spadajo v socialno najbolj ogrožen del slovenskega prebivalstva in zato se borimo za povračilo gmotne vojne škode!

Na prireditvi je bilo rečeno, da nihče od potomcev DIS ni bil izvoljen v DZ, zato se upravičeno sprašujemo, ali bomo uspeli z zakonom, ali bomo uspeli prepričati poslance, in ali bomo uspeli prepričati vlado, da vsaj poskuša izterjati vojno odškodnino od Nemčije.

Ali lahko tudi mi kaj storimo za to? Na volitvah bi lahko podprli državnoborske kandidate DIS, a jih niste. Zato zahtevajte od tistih, ki ste jih volili, da od Nemčije zahtevajo poplačilo vojne škode.

Še bomo organizirali srečanja in utrjevali prijateljske vezi, ki so nam v naših najtežjih dneh pomagale preživeti.

S pesmijo nam je popestril dan Moški pevski zbor Barje pod vodstvom V. Zadravca, glasbena skupina Kolovrat pod vodstvom P. Maroša nam je izvedla svoj glasbeni program, Andrej je poskrbel za glasbo za ples, Zoki pa za prigrizek.

*Predsednik KO DIS Ljubljana Šiška  
Drago Hribšek*

## Člani DIS iz KO DIS Kočevje obiskali taborišče v Brestanici



Člani KO DIS Kočevje so 7. junija 2018 obiskali  
zbirno taborišče za izgon Slovencev v Brestanici.

Člani KO DIS Kočevje smo 7. junija 2018 obiskali zbirno taborišče za izgon Slovencev v Rajhneburgu. Zbralo se nas je 37 članov in z velikim veseljem smo spet obiskali zloglasni kraj trpljenja naših staršev in sorodnikov. Pri lepo urejenih konjušnicah smo se pozdravili z izgnanci iz drugih društev ter predsednico Ivico Žnidaršič in ostalimi visokimi gosti. Pripravili so lep program, ponudili so nam osvežujočo pijačo, potico in kavo. Nekateri člani so se okrepčali tudi z golažem. Nekaj naših članov si je ogledalo tudi grajske prostore. Po končanem programu smo si ogledali razstavo na panojih o izgonu slovenskega naroda,

poklepetali z gosti drugih KO ter zapeli nekaj starih pesmi. Polni lepih vtisov smo se odpravili proti Bizelskem in obiskali Hišo cvetja in vina družine Zgajmajster v Orešju. Tu so nas postregli z obloženimi kruhki in več sort vina, ki ga sami pridelujejo. Tudi veselega petja ni manjkalo, za katerega je poskrbel naš harmonikar Marjan. Zapustili smo lepe kraje in se odpeljali na kosilo k Trem lučkam nad Krškimi. Domov smo se vrnili v večernih urah in si zaželeli, da bi se še tako lepo družili in obujali nepozabne težke spomine na vojne grozote.

*Zapisala Veronika Kljun*

## Sestanki komisij pri IO DIS

Dne 20. julija 2018 se je sestala Komisija za stike s kraji izgnanstva in obravnavala priprave za odkritje spomenika umrlim izgnancem v nemškem mestu Bat Sulzi in pripravi brošure o uveljavljanju odškodnin za prisilno delo slovenskih izgnancev.

Dne 28. avgusta 2018 se je sestala komisija za Mednarodno dejavnost in pripravila predloge za program dela v letu 2019 in pregledala vsebino sestanka Mednarodnega odbora, ki je bil v Avstriji. Vsebina sestanka bo objavljena v posebni brošuri.

## Dnevni red seje Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941-1945,

ki je bila

**v četrtek, 6. septembra 2018, ob 10. uri,  
v Ljubljani, Einspielerjeva 6, VI. nadstropje, v sobi 602.**

### Dnevni red:

1. pregled sklepov prejšnje seje,
2. pogodba o obdelavi in varovanju osebnih podatkov,
3. sklic seje Skupščine DIS,
4. odkritje spomenika umrlim izgnancem v nemškem mestu Bad Sulza,
5. kadrovske zadeve,
6. odgovori na pošto in pismena vprašanja,
7. finančna vprašanja,
8. razno.

Udeleženci seje so prejeli gradivo k posameznim točkam dnevnega reda in pobude za sodelovanje pri uresničevanju programa DIS.

Pričakujem, da se boste seje zagotovo udeležili. Morebitno zadržanost sporočite na telefon 01 43 44 880, 051 38 32 32.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945  
Ivica Žnidaršič, prof.  
predsednica



Seja Izvršnega odbora DIS 6. septembra 2018 (Foto: M. Skledar)

## Seminar za predsednike krajevnih in območnih organizacij DIS

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 je v

**soboto, 19. maja 2018, ob 10. uri,**

**v Ljubljani, Trg mladinskih delovnih brigad 7,** organiziralo seminar za predsednike in predsednice krajevnih in območnih organizacij DIS.

### Vsebina seminarja je bila:

- pravila za organiziranje in delovanje krajevnih organizacij DIS,
- vsebina predloga zakona o povračilu gmotne škode, ki je bil v prvi obravnavi v Državnem zboru RS 27. marca 2018 in dopolnitve,
- informacija o razpravi predloga zakona o gmotni škodi v Državnem zboru RS,
- seznanitev udeležencev seminarja, katere stranke so preprečile drugo obravnavo zakona o gmotni škodi in zakona o vrnitvi pravice do klimatskega zdravljenja,
- priprave na obeleževanje 7. junija – dneva slovenskih izgnancev žrtev fašizma in nacizma.

Priporočili smo, da se pred seminarjem seznani s pravili za delovanje krajevnih organizacij DIS, ki so dopolnjena in objavljena v brošuri »Predpisi o delovanju Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 in zakoni, ki zagotavljajo status in pravice«, ki je izšla leta 2017.

Izvršni odbor  
Društva izgnancev Slovenije 1941-1945



# . Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

## Vsem delegatom za Skupščino Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

Spoštovani!

Vljudno vas vabimo na sejo Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, ki bo

**v soboto, 29. septembra 2018,**

**v Ljubljani, Trg Mladinskih delovnih brigad 7** (bivša občina Ljubljana Vič Rudnik – tam, kjer smo imeli 19. maja 2018 seminar za predsednike KO DIS).

Dnevni red:

1. otvoritev in pozdrav,
2. sprejem dnevnega reda,
3. izvolitev delovnega predsedstva Skupščine DIS, zapisnikarja in overovateljev zapisnika,
4. sprejem poslovnika za delo Skupščine DIS,
5. poročilo o delu DIS za obdobje od junija 2017 do junija 2018,
6. razprava o poročilu,
7. sprejem programa dela DIS za leto 2019,
8. pregled članstva DIS in dobitnikov Vestnika DIS,
9. sprejem sklepov Skupščine DIS,
10. sprejem izjave za javnost,
11. razno.

V prilogi vam pošiljamo gradiva k 4., 5., 7. in 8. točki dnevnega reda.

**Prilagamo tudi obrazec »Pooblastilo«, ki naj ga delegat prinese s seboj na zasedanje Skupščine DIS.**

Veselim se srečanja in vas z vsem spoštovanjem lepo pozdravljam!

**Društvo izgnancev Slovenije 1941 1945**  
**Ivica Žnidaršič, prof.**  
predsednica

Priloge:

- obrazec za pooblastilo delegata,
- poslovnik za delo Skupščine DIS,
- poročilo o delu DIS za obdobje junij 2017–2018,
- program dela DIS za leto 2019,
- pregled članstva po KO DIS in dobitnikov Vestnika DIS,
- analiza pregleda rojstnih letnic predsednikov in predsednic KO DIS.

## Srečanje članov KO DIS Veliki Trn in njihovih svojcev

Čeprav se kolo časa vrti in se ne ustavi niti za trenutek, so spomini na leta izgnanstva in povojni čas pri članih KO DIS na Velikem Trnu še kako živi. Občnega zbora se je udeležila večina članov in ob uvodnem pozdravu predsednice DIS Ivice Žnidaršič ter podpredsednika Alojza Ruparja smo po dnevnem redu obravnavali poročilo o delu in finančno poročilo. Nato je Ivica Žnidaršič pojasnila vsebino zakona glede povračila gmotne škode in spregovorila o pobudah za prvo obravnavo v DZ. Zatem je sledila

predstavitev knjige mag. Gregorja Kaplana, v kateri piše o vojni škodi in opisuje dolgoletno bitko za uveljavljanje pravic izgnancev. V nadaljevanju smo člane pozvali za predloge glede izvolitve novega predsednika KO DIS Veliki Trn. Vlogo je na pobudo vodstva DIS začasno sprejela potomka izgnancev Bojana Lekše. Po uradnem delu srečanja je sledilo druženje in obujanje spominov.

**Bojana Lekše**  
predsednica KO DIS Veliki Trn

## Občni zbor KO DIS Velenje

Občni zbor članov KO DIS Velenje je bil 20. aprila 2018 ob 10.00 uri v prostorih Kolodvorske restavracije. Med gosti so bili prisotni Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, **Maksimilijan Ferek**, član IO DIS, **Karmen Bailat**, predsednica KO DIS Celje. Prisotnih je bilo 29 članov KO DIS Velenje. Dnevni red:

1. informacije o vsebini zakona o povračilu gmotne škode,
2. poročilo o delu in finančno poročilo KO DIS Velenje,
3. volitve predsednice KO DIS Velenje,
4. razno.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je razložila vsebino zakona o gmotni škodi, ki je bil vložen v Državni zbor RS. V Državnem zboru RS je bila 27. marca 2018 prva razprava o zakonu o gmotni škodi.

Škodo naj bi plačala država, in sicer v dveh obrokih. Dobili naj bi jo tudi potomci izgnancev in beguncev. Kot dokaz naj bi bil status vojne žrtve. Predlagala je, da podpremo kandidatko **Karmen Bailat**, ki mora v volilni enoti zbrati 100 podpisov.

**Za novo predsednico KO DIS Velenje je bila izvoljena Zdenka Terglav, za tajnika pa Viljem Kerin.** Finančno poročilo je podala Zdenka Terglav. Stanje na transakcijskem računu 31. 12. 2017 je bilo 506,59 evrov. Maksimilijan Ferek je predlagal, da na volitvah 3. junija letos člani DIS podprejo potomce izgnancev, ki kandidirajo za DZ.

**predsednica KO DIS**  
**Zdenka Terglav**

**Zapisal: Viljem Kerin**

## Zbor članov Območne organizacije DIS Slovenske Konjice, Zreče

Člani območne organizacije DIS Slovenske Konjice, Zreče smo se zbrali 12. aprila 2018 na zboru članov. Od 46 članov je bilo prisotnih 21 članov.

Zbor članov društva je začel predsednik **Marjan Košak**. Z minuto molka smo počastili spomin na umrlega člana Franca Omerza. Bil je član odbora v Slovenskih Konjicah in je pomembno pripomogel, da je KO DIS od leta 1994 zaživel in deloval.

Zbor je vodil Vili Premru in člana Milica Brumec in Ivan Oprešnik. Poročilo o delu v letu 2017 je podal predsednik **Marjan Košak**, poročilo o blagajniškem poslovanju pa **Ana Vrbnjak**.

Pridobili smo 15 članov svojcev izgnancev, kar je že 1/3 članstva. Le-ti so nam v veliko pomoč, saj nam podaljšujejo življenjsko dobo društva. Štirje člani območne organizacije smo tudi podporni člani DIS: Ana Vrbnjak, Vili Premru, Marjana Košak in Marjan Košak.

Program društva za leto 2017 smo v celoti uresničili. Udeležili smo se komeemoracije frankolovskih žrtev. Tradicionalno se udeležujemo osrednje proslave 27. aprila – dan upora proti okupatorju

na Tolstem vrhu, ki ga organizira ZB za vrednote NOB Slovenske Konjice. 7. junija 2017 smo se v udeležili prireditve ob dnevu izgnancev v Mariboru.

Naše najstarejše člane, ki so bolni, ostareli, doma ali v domovih za starejše obiskujemo in jim pomagamo, kolikor je mogoče. Pred novim letom smo obiskali in obdarili 13 naših članov na domu ali v domu za starejše. Imamo tri članice, ki so dočakale več kot 90 let; in sicer Ljudmilo Škoberne 94 let, Marijo Strmšek 92 let in Ano Turnšek 90 let.

Na zboru smo govorili tudi o predlogu zakona o gmotni škodi in predlogu za vrnitev pravice za klimatsko zdravljenje v Državni zbor RS ob podpori dr. Milana Brgleza. Naši člani so podprli listo kandidatov Združene leve - Demokratične stranke dela ZL-DSD pod vodstvom mag. Franca Žnidaršiča.

Menimo, da je skrajni čas, da se nam prizna simbolična odškodnina še za gmotno škodo.

**predsednik KO DIS**  
**Marjan Košak**

## Zbor članov OO DIS Škofja Loka



Člani DIS iz Škofje Loke na izletu po Soči

Člani DIS OO Škofja Loka smo se zbrali na zboru članov 14. aprila 2018 v Osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku in pregledali poročilo o delu DIS OO za leto 2017 ter sprejeli program dela za leto 2018. Pred zborom je bilo predavanje mag. Tanje Oblak o sladkorni bolezni in predstavitvi Društva diabetikov Škofja Loka.

Po uradnem delu je sledil kulturni program in pogostitev udeležencev.

V OO DIS je vključenih 164 članov iz občin: Gorenja vas – Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri. V leti 2017 je umrlo 9 članov in 2 sta izstopila.

DIS OO Škofja Loka deluje v skladu s prejetimi pravili za organiziranje in delovanje krajevnih in območnih organizacij v DIS. Odbor se je v preteklem letu sestel na 3 sejah, na katerih smo obravnavali program dela, udeležbo na srečanjih tako na občinski, regijski in državni ravni beguncev, izgnancev in pregnancev, izvajali priprave na občni zbor, obveščali po pošti o sodelovanju v DIS v Ljubljani, DIS iz gorenjske regije in drugimi organizacijami DIS. Javili smo se na razpise za finančna sredstva v štirih občinah. Člani

so pobirali članarino od vrat do vrat in članom delili letne koledarčke, opravili smo več obiskov članov ob večjih starostnih obletnicah, ob boleznih, obiskali vse člane, ki so v domovih starejših občanov. S čestitkami smo se spomnili vseh članov, ki so praznovali 80, 85, 90 let. Izvedli smo zbor članov, udeležili smo se 17. srečanja izgnancev z Gorenjske v Kranju, organizirali vsakoletni izlet v Kobarid. Nato je sledilo kosilo in vožnja z ladjico po reki Soči. Udeležil smo se skupščine DIS in udeleževali smo se sestankov predsednikov DIS KO na Gorenjskem, s katerimi zelo dobro sodelujemo.

Poleg navedenih nalog smo urejali našo arhivsko dokumentacijo, zbirali dodatne članke o izgnanstvu v leti 1941–1945, urejali prejeto in oddano pošti, sezname članstva in druge zadeve v skladu z navodili DIS v Ljubljani.

V programu pa smo si zadali ustaljene naloge in še uspešnejše sodelovanje z DIS KO Gorenjske in DIS.

**predsednik KO DIS Škofja Loka**  
**Rudi Zadnik**



# . Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

## Občni zbor KO DIS Trebnje



Občni zbor KO DIS v Trebnjem 21. aprila 2018. (Foto: Gregor Kaplan)

**P**redsednik KO DIS Trebnje **mag. Gregor Kaplan** je sklical občni zbor članov DIS 21. aprila 2018, na katerem so pregledali delo v minulem letu in se dogovorili za aktivnosti v tekočem letu.

Na zboru je bila tudi predsednica DIS Ivice Žnidaršič, ki je obrazložila vsebino predloga zakona o povračilu gmotne škode nastale med drugo svetovno vojno. Opozorila je, kako je pomembno, da je bil zakon 27. februarja 2018 vložen v DZ še v tem mandatu in da je bila prva obravnava 27. marca 2018. Zato upamo, da bo še v tem mandatu prišlo tudi do druge in tretje obravnave.

Na zboru je bilo posebej poudarjeno, kako pomembno je, da bi bil na letošnjih volitvah izvoljen kakšen potomec izgnancev v DZ, da bi dobili informacije, kdaj nam bodo poskušali zmanjšati dosežene pravice in da bi si prizadevali za sprejetje zakona o gmotni škodi.

Pozvala je izgnance, naj gredo na volitve in upoštevajo priporočila.

Na dnevnem redu je bila tudi najava knjige o vojni škodi, ki jo je pripravil za magistrsko delo Gregor Kaplan.

G. K.

## Občni zbor OO DIS občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica



Podaja poročila Jožefa Koziker na občnem zboru.

**Č**lani OO DIS občin Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica smo se 24. aprila 2018 zbrali na letnem občnem zboru, ki je letos potekal v občini Vuzenica. Zbora se je udeležilo 39 članov društva in nekaj vabljenih gostov.

Po pozdravnem govoru predsednika OO DIS, **Marijana Špegelja**, je sledil kulturni program, ki so ga s posebnim odobranjem prisotnih izvedli učenci OŠ Vuzenica. Po odpetem programu je bilo OŠ Vuzenica izročena spominska listina DIS ob 25. obletnici delovanja DIS.

Podana so bila poročila predsednika OO DIS, blagajničarke in predsednika NO. V razpravi so bila ta poročila potrjena s strani prisotnih. Poudarjeno je bilo:

- skrb za članstvo je treba nadaljevati kot doslej/obisk bolnih in starejših članov, jubilarcev,
- pridobiti je treba podporne člane društva,
- dana je bila velika podpora DIS pri prizadevanju za uveljavitev zakona o

povračilu gmotne škode za uničeno premoženje in nepremično premoženje med drugo svetovno vojno. V zvezi s tem je bila podana zahvala predsednici DIS, prof. Ivice Žnidaršič, za njen doprinos za odlično vodenja DIS in pomoč pri pripravi tega zakona in avtorju tega zakona mag. Franciju Žnidaršiču,

ob prihajajočih državnoborskih volitvah bomo dali odločno podporo politični stranki, ki ima v svojem programu, da podpira prizadevanja našega društva pri ohranjanju naših pridobljenih pravic in da podpira uveljavitev zakona o gmotni škodi.

Na tem občnem zboru so bile opravljene tudi volitve organov OO DIS. Za novega predsednika OO DIS je bil ponovno izvoljen **Marijan Špegelj**, za podpredsednika pa **Danilo Špes**.

**Marijan Špegelj,**  
predsednik OO DIS

## Srečanje izgnancev na Jesenicah

**2**4. maja 2018 smo na Jesenicah organizirali srečanje članov DIS z namenom, da se podrobneje seznanimo s predlogom zakona o povračilu gmotne škode, ki je bil prvič obravnavan v DZ 27. 3. 2018 in s predstavitvijo knjige na to temo, ki jo je napisal mag. Gregor Kaplan in izdalo društvo o vojni škodi. Sprva je bilo predvideno, da bo srečanje vodil pisec knjige, ker pa je bil zadržan, je knjigo predstavila prof. Ivice Žnidaršič. Povabili smo vse člane gorenjskih KO DIS, a se je sestanka udeležil samo predsednik KO DIS Srednja Dobrava.

Predsednica DIS prof. Žnidaršič je najprej opisala potek prve obravnave predloga zakona in ugotovitve. Predlog zakona je bil kljub mnogim nasprotovanjem v prvi obravnavi izglasovan. Drugi obravnavi pa so nasprotovali stranke SD, Desus, stranka Alenke Bratušek, SDS in NSi.

Glavne točke predloga zakona so bile objavljene že v zadnjem Vestniku, KO DIS pa smo dobile tudi glavne poudarke v gradivu na seminarju DIS 19. 5. 2018. Kar se nam zdi najbolj pomembno poudariti je, da člani povečini niso bili seznanjeni z zgodovino nastajanja zakonodaje, ki omogoča doseganje pravice izgnancev od leta 1995 dalje. Ne vedo, koliko znanja, vztrajnosti, trme, lobiranja, gradiva in nesebičnega dela je bilo potrebnega za to. »Mislili smo, da je vse to dala država sama od sebe,« je bilo rečeno. Ne, za vse to je zaslužno Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 in vztrajno delo in sposobnost Žnidaršičevih.

Srečanje na Jesenicah sta vodila **Slava Biček** in **Janez Vister**. Pri organizaciji je pomagala **Olga Krapež**.

## Spominski pohod ob italijansko-nemški okupacijski meji od Murnc do Telč

**K**O DIS Šentjanž in Krmelj-Tržišče sta 28. aprila 2018 organizirala že 16. pohod ob italijansko-nemški okupacijski meji od Murnc do Telč. Glavna organizatorica je bila **Rezka Repovž**.

V letak o tem pohodu so med drugim zapisali: »Spominski pohod nas združuje in povezuje v skupnih prizadevanjih za življenje v prihodnosti.«

Slavnostni govornik na zaključku pohoda na Telčah je bil dr. **Janko Prunk**.

Predsednica DIS prof. **Ivice Žnidaršič** pa je govorila o uspehu, da je bil vložen zakon o poravnavi vsaj dela gmotne vojne škode iz druge svetovne vojne in kako pomembno je, da bi bil v DZ izvoljen kakšen potomec izgnancev.

## 7. junij, dan izgnancev v Šentjanžu



V Šentjanžu smo pripravili razstavo, obujali spomine na težke čase, ki smo jih doživeli.



KO DIS Šentjanž tudi skrbno pazi na slike, zapiske in pisne vire o izgnanstvu.



# . Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

## 14. spominski pohod ob italijansko-nemški- okupacijski meji od Telč do Bučke ter prireditve ob 73-letnici vrnitve iz izgnanstva krajanov Bučke in okoliških vasi



Pohodniki od Telč do Bučke 30. junija 2018 (Foto: Jelka Tršinar)

Pohodniki so se zbrali 30.6.2018 ob 8. uri na Telčah pri gasilskem domu. Pogostili smo jih z domačimi dobrotami in čajem.

Kot vsako leto je tudi letos zaželela dobrodošlico predsednica KO DIS Bučka. V imenu občine Sevnica, kjer se prične pohod, pa je pozdravil pohodnike podžupan Jože Mikec.

Ob prihodu pohodnikov na Bučko v kulturni dom se je ob 11. uri pričela prireditev ob 73-letnici vrnitve iz izgnanstva leta 1945 prebivalcev vasi Bučka, Jarčji Vrh, Močvirje, Gorenje in Dolenje Radulje, Štrit, Dule in Zaboršt.

Vse prisotne je v imenu KO DIS Bučka pozdravila predsednica **Silva Marjetič**, ki je vsem zaželela prijetno počutje na Bučki. Pozdravila je tudi goste, med katerimi so bili: **Jože Kapler**, župan Občine Škocjan, prof. **Ivica Žnidaršič**, predsednica DIS, mag. **Franc Žnidaršič**, častni član DIS, **Tilka Bogovič**, predsednica ZB Novo mesto, **Teodor Colnar**, član IO DIS, in **Teodor Colnar**, predsednik KO DIS Koper, **Zdenka Kaplan**, **Tončka Senčar**, **Ivan Tolar**, predsednik KO DIS Trbovlje, predsednice in predsedniki sosednjih KO DIS.

Vse navzoče je nagovoril in pozdravil župan **Jože Kapler**, predsednica DIS prof. **Ivica Žnidaršič**, mag. **Franc Žnidaršič** pa je predstavil knjigo **Gregorja Kaplana**, magistra politologije in obramboslovja. Za magistrsko nalogo je zbral dokumente in napisal knjigo »Vojna škoda na območju Slovenije v drugi svetovni vojni in urejanje pravic« in že več kot 20 let sodeluje in raziskuje odprta vprašanja, ki so povezana z izgnanstvom in DIS. Za to raziskovanje je prejel tudi nagrado OZN, ki mu jo je izročil takratni predsednik RS dr. Janez Drnovšek.

Pozdravila nas je tudi predsednica KO DIS Raka **Anica Žabkar**, ki je prebrala svojo pesem na temo izgnanstva in se zahvalila v imenu izgnancev predsednicama **Ivici Žnidaršič** in **Silvi Marjetič** iz Bučke.

Po zaključku čudovitega kulturnega programa se je predsednica KO DIS Bučka zahvalila županu, predsednici DIS, mag. **Francu Žnidaršič**, predsednici DPŽ Bučka, predsednici KD Bučka in povezovalki programa. Zahvala pa gre tudi PGD Telče za pomoč na začetni točki.

Uršula Marjetič – Bevec

### Iz govora Ivica Žnidaršič na prireditvi na Bučki 30. junija 2018

Veseli me, da ohranjate pohod ob italijansko-nemški meji in spomin na tiste tragične dogodke leta 1941, ko so nas nasilno izgnali, okupatorji so mislili, da bodo tu večno ostali.

Že poleti 1941 so si kočevski Nemci prišli ogledovat posestva na Bučki. V uradnem listu v italijanskem in slovenskem jeziku je bilo imensko navedenih več kot 12.000 kočevskih Nemcev, ki so prosili Hitlerja za preselitev v zasedene kraje – na naše domove, ki so jih zasedli Nemci.

Kočevski Nemci so imeli izbiro. Svoja posestva v Kočevju so prodali »Emoni«, v naše kraje pa so prišli na svojo željo biti na področju rajha. Na Bučko so Nemci naselili kočevske Nemce med 22. in 24. novembrom 1941 in to 183 oseb iz 16. šturma Dolnje Brige (32 družin). Že pred koncem vojne so se kočevski Nemci umikali iz Slovenije, po koncu vojne pa skupaj z okupatorji.

Sedaj pa se delajo žrtve in želijo odškodnine in poseben status kot avtohtona manjšina.

Zato so tako pomembni pohodi in take prireditve, da opozarjamo na zgodovinske dogodke in strahote, ki sta jih počela fašistični in nacistični sistem.

Izgon Slovencev in genocidna okupacija Slovenije se v prejšnjem in sedanjem sistemu Slovenije nikoli nista resno omenjali v javnih govorih na državnih prireditvah.

Nikoli se ni omenjalo 45.000 Slovencev, ki smo bili izgnani v nemška izgnanska taborišča, nikoli se ni javno govorilo o več 20.000 izgnanih slovenskih otrocih, med katerimi smo bili tudi mi. Po vrnitvi iz izgnanstva nismo dobili ustrezne pomoči ne pri obnovi domačij in pri nabavi orodij za obdelovanje zemlje, kaj šele pri nabavi živine. Hiše so bile izropane. Zelo malo izgnancev se je lahko šolalo. Zato imajo izgnanci in begunci zelo majhne pokojnine in težko živijo. Zato potrebujejo razno pomoč.



Nastopajoči na prireditvi KO DIS Bučka 30. junija 2018 (Foto: Jelka Tršinar)

### Spet smo se srečali



Srečanje več kot 85 let starih članov DIS v Brežicah

KO DIS Brežice lepo skrbi za svoje člane. Poleg tega da obiskuje tiste, ki se nahajajo v domu za ostarele, nikoli ne pozabi tudi tistih, ki živijo v domačem okolju. Ker so naši člani že starejša populacija, so mnogi obremenjeni z boleznimi ali pa osamljeni. Ravno zaradi tega se zaprejo vase in ne marajo stikov. So pa tudi taki, ki si želijo stike in so radi med ljudmi. Za take, ki so še pri 85 letih vitalni in polni energije, pripravi društvo

vsako leto srečanje. Letos se je med te srečanje zapisalo kar 13 članov. Na srečanju so prisluhnili predsednici Emiliji Držanič, ki se je tudi sama pridružila skupini 85-letnikov. Spregovorila je o delu v preteklem letu in načrtih za letošnje leto. Po tem so klepetali o različnih temah. Razšli so se v veselem vzdušju z željami, da bi se ob doživetih 90 letih spet srečali.

Vida Petelinc

### Občni zbor članov DIS v Cerknici-Logatcu

Občnega zbora KO DIS Cerknica-Logatec je bil 1. junija 2018 ob 16. uri v dvorani Doma upokoencev Cerknica.

Občni zbor je otvoril predsednik **Janez Smole** in predlagal, da bi vse točke dnevnega reda združili v eno, ker bo občni zbor vodil sam.

Opravičilo za izostanek na občnem zboru sta sporočila **Valentin Cimprič** in **Božena Smole**, oba zaradi bolezni.

**Janez Smole** je na kratko opisal aktivnosti DIS glede povračila gmotne vojne škode. Osnutek zakona je bil dostavljen predsedniku Državnega zbora RS g. Brglezu, ki ga je uvrstil na dnevni red

zbora in je bil ob prvi obravnavi sprejet. Drugo obravnavo pa so preprečile stranke SD, DESUS, stranka Alenke Bratušek itd.

Podan je bil tudi predlog, da se izgnancem vrne zdraviliško zdravljenje, ki je bilo ukinjeno zaradi varčevalnih ukrepov v času krize. Pa tudi tega niso sprejeli.

Blagajnik **Viher** je pripravil finančno poročilo. Finančno poročilo je bilo podano KO DIS in odveden del članarine, ki pripada KO DIS.

31. decembra 2017 smo imeli po odbitku vseh stroškov na TRR 2.243,40 evrov.

*predsednik KO DIS Cerknica-Logatec  
Smole Janez*

### Občni zbori članov KO DIS so bili v aprilu in maju 2018 tudi v naslednjih krajih:

- Novo mesto, 14. aprila 2018
- Tržič, 18. aprila 2018
- Murska Sobota, 24. aprila 2018
- Šentjur pod Kumom, 13. maja 2018
- Kapele, 18. maja 2018
- Raka, 20. maja 2018
- Cerklje ob Krki, 26. maja 2018
- Čatež ob Savi, 26. maja 2018
- Pince Marof, 22. junija 2018



# . Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

## Občni zbor članov DIS v Celju



Občni zbor KO DIS Celje, 22.4.2018. Foto: M. Skledar.

Občnega zbora v Celju se je udeležilo 43 članov. Med gosti so bili tudi Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, Milan Skledar, član IO DIS, in Marjan Košak, predsednik KO DIS Slovenske Konjice in član IO DIS.

Zaradi odsotnosti predsednika Ivana Zakoška je udeležence pozdravil član odbora **Franc Logar** in predlagal delovno predsedstvo. Za predsednika **Leona Bratina** ter za člana **Karla Sinkoviča** in **Pavla Toman**.

Delovni predsednik Leon Bratina je dal v potrditev predlagani dnevni red in za overovatelja zapisnika predlagal Karla Sinkoviča ter Pavlo Toman.

Informacijo o obravnavi zakona o povračilu vojne škode v Državnem zboru RS je predstavila Ivica Žnidaršič.

Odškodnina je namenjena vsem žrtvam vojnega nasilja, vključeni so tudi zakonci in potomci žrtev. Odškodnina naj bi bila izplačana v dveh obrokih po 3000 evrov od leta 2020 naprej. Vsi, ki so upravičeni do te odškodnine, bi morali vložiti zahtevo na upravni enoti, tam bi morali zahtevo rešiti v treh mesecih in to sporočiti finančni službi za izplačilo odškodnine.

Drugi obravnavi zakona so nasprotovali poslanci Desus, SD, stranka Alenke Bratušek, SDS in NSi, zato ni prišlo do sprejema zakona. Potrebujemo poslance, ki so člani DIS. Kandidati so iz Kopra, Kranja, Trebnjega in Celja, gospa Karmen Bailat.

Za potrditev njene kandidature moramo v 5. volilni enoti zbrati 100 podpisov, overjenih na upravni enoti. Člani DIS Celje in sorodniki bomo overili podpise podpore v ponedeljek, 23. aprila, od 10. do 12. ure ob pomoči članov odbora DIS in kandidatke.

Poročilo o delu DIS Celje je ustno podal **Leon Bratina**. Člani odbora imajo sestanek vsak prvi petek, ko je pisarna odprta od 9. do 11. ure, po potrebi pa še večkrat. Pripravili smo tudi izlet za člane, obiskali smo kraje na Kozjanskem. Na Jelenovem Grebenu pri Olimju smo imeli kosilo, nato pa smo si ogledali film o vesolju v planetariju.

Finančno poročilo je pripravila **Sonja Križan**.

Program dela za tekoče leto: odbor bo deloval enako kot v lanskem letu. Pripravili bomo izlet za člane, ker jim druženje veliko pomeni.

Kadrovske zadeve: predsednik Ivan Zakošek, ki je bil izvoljen leta 2017, je odstopil 16. aprila 2018. Nova predsednica KO DIS Celje je **Karmen Bailat**, ki je bila soglasno izvoljena.

Razno: **Marjan Košak** iz Konjic, član IO DIS, je povzel razpravo o vojni odškodnini izgnancem. Nobena vlada ni poizkušala rešiti tega vprašanja. Podpreti moramo naše kandidate.

*Iz zapisnika občnega zbora*

## Ptujčani na izletu v Prekmurju



Člani KO DIS Ptuj na izletu 16. junija 2018

Člani in članice KO DIS Ptuj smo 16. junija 2018 obiskali Prekmurje. Zbrali smo se pred železniško postajo na Ptuj in se peljali skozi Slovenske Gorice proti Lendavi. V lepem vzdušju in vremenu smo si ogledali sinagogo v Lendavi in spoznali zgodovino judovskega življa, ki je doživljalo podobno taboriščno usodo kot mnogi izmed nas. Pot smo nadaljevali do Lendavskih Goric in se povzpeli na stolp Vinarium. Pogled na okolico je bil čudovit. Obiskali smo tudi Evangeličansko cerkev v Moravcih, kjer nas je nagovoril častni

škof mag. Geza Erniša. Predstavitev je bila zelo poučna, veliko smo izvedeli o Primožu Trubarju in njegovih sodelavcih, ki so v času protestantizma, pred 500 leti, osnovali pot slovenskemu jeziku. Spoznali smo tudi posebnosti evangeličanske cerkve in v dar prejeli knjige – Dalmatinova Biblija, Novi testament; 1584.

V Martjancih smo se v veselem razpoloženju okrepčali in se z lepimi vtisi vrnili na Ptuj.

*člani KO DIS Ptuj*

## Letni občni zbor KO DIS Zagreb



Občni zbor KO DIS Zagreb 5. maja 2018

V soboto, 5. maja 2018, so se v Zagrebu zbrali člani KO DIS na letnem občnem zboru, na katerem je po izvolitvi delovnega predsedstva predsednik omenjene organizacije, **Alojz Kramar**, poročal o delu v preteklem letu in predstavil načrt dela za leto 2018. Prav tako je poročilo, ki ga je potrdila nadzorna komisija, za preteklo leto pripravila blagajničarka, **Jozefa Bogolin**. Prisotni člani so potrdili obe poročili, načrt dela za letos in se strinjali s predlaganimi udeležbami na posameznih dogodkih v prihodnje.

Predsednik Alojz Kramar je ob tej priložnosti seznanil prisotne člane, da je bil predlog zakona o povračilu premoženjske škode iz druge svetovne vojne marca letos že v prvi obravnavi v Državnem zboru RS. Obeta se izplačilo povračila za gmotno škodo vsem oškodovancem, za kar imajo največ zaslug pobudniki, na čelu s predsednico, **Ivico Žnidaršič**, pri nastajanju predlogov zakona o gmotni škodi pa sta levji delež prispevala **mag. Franc Žnidaršič** in **mag. Gregor Kaplan**. Zahvala gre tudi predsedniku Državnega zbora RS, dr. Milanu Brglezu, ki je eden redkih politikov, ki je prislusnil predlogom DIS in je predlog zakona vložil v Državni zbor RS. Žal pa zakon ni prišel v drugo obravnavo.

Še pred formalnim delom letnega zbora je v prostorih Slovenskega doma v Zagrebu potekal kulturni program, ki so ga pripravili člani zagrebske KO DIS. Stanka Herak je ob klavirski spremljavi zelo čustveno in doživeto recitirala pesem izgnancev Oh, kako je dolga, dolga pot in pesem Vsi so prihajali. Predstavila nam je poezijo Slovenca Josipa Perša, ki je bil tudi sam pregnan iz rodne Prlekije

v Bosno in nato deportiran v taborišče Jasenovac, od koder mu je uspelo pobegniti in se rešiti zagotove smrti. Na poti proti domu je ostal na Hrvaškem, v Veliki Gorici, kjer je odprl fotografski atelje. Napisal je več kot 200 pesmi, v 39 od njih pa preveva trpljenje, beda in žalost ljudi, ki so bili pregnani iz svojih domov.

Pianist **Zoran Šonc** je napolnil dvorano z akordi Varšavskega koncerta, njegove priredbe kompozicije za klavir, ki jo je leta 1941 komponiral skladatelj Richard Addinsell.

Svoje utrinke iz teh težkih časov nam je predstavila še Marinka Jocić, katere družina je bila prav tako transportirana v izgnanstvo. Spregovorila je o prvem vlaku izgnancev, ki je krenil iz Slovenske Bistrice 7. junija 1941.

Ob doživetem pripovedovanju o dogodkih, ki so obeležili življenja članov DIS, so ponovno privrela na dan čustva, ki so orosila oko in zatresla glas. Spomini so segli daleč nazaj v otroštvo ljudi, ki jim je bilo to edino otroštvo ukradeno, odvzeta jim je bila toplina doma, številnim pa tudi očetovo zavetje in materina ljubezen.

Kljub ranam v zgodnjem otroštvu in težki življenjski poti so člani zagrebskega društva izgnancev ohranili optimizem in dobro voljo, predvsem pa velik čut do sočloveka. Ob zaključku prireditve je zadel slovenska ljudska pesem, ki jih je popeljala domov, v Slovenijo, tja, kjer so ob materinem krilu napravili prve korake, bili srečni v skromnih hišah, ki so bile njihov dom, tja, kjer je bila prekinjena njihova nit otroštva. Naj se niti njihovih spominov ne pretrga!

*Ivanka Filipan*



Delovno predsedstvo KO DIS Zagreb



# . Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

## Občni zbor društva izgnancev v Trbovljah



Občni zbor KO DIS v Trbovljah 17. maja 2018 (Foto: Irena Vozelj)

V trboveljski občinski dvorani je bil v četrtek, 17. maja, občni zbor KO DIS Trbovlje. Zbora so se med drugimi udeležili Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, Maja Krajnik, podžupanja občine Trbovlje, in mag. Gregor Kaplan, generalni sekretar Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Po uvodnem pozdravu je sledil kratek kulturni program Moškega pevskega zbora ZARJA, ki je s pesmimi s tematiko izgnanstva podkrepil zavednost vseh prisotnih.

Občnega zbora se je udeležilo 39 od še aktivnih 133 članov.

Podžupanja občine Trbovlje, Maja KRAJNIK, je pozdravila prisotne na občnem zboru in je poudarila, da KO DIS in občina dobro sodelujeta.

Po statutu se predsednika in odbor KO DIS voli vsake štiri leta. Zadnjič so bili dosednji predsednik, Ivan TOLAR, in člani upravnega odbora, Alojz LEKŠE, Franc KRAŠEVEC, Eli POPOVIČ in Marija FABJAN, izvoljeni na občnem zboru leta 2014. Ker jim je mandat potekel, je bilo treba izbrati novega predsednika in člane odbora. Vsi člani KO DIS se dosedanjim članom upravnega odbora zahvaljujejo za njihovo delo.

Predlagani in soglasno izvoljeni so novi člani odbora KO DIS: Alojz LEKŠE, Ladislav ZAJC, Alojza JAKLIČ, Marija FABJAN, Stane BIZJAK in Irena VOZELJ. Dosedanji predsednik Ivan TOLAR je

izrazil željo, da bi se rad se zaradi starosti odpovedal funkciji.

Po predlogu in glasovanju je bil izvoljen novi predsednik KO DIS Trbovlje Iztok TOLAR, sin izgnanke in dosednji dolgoletni tehnični sodelavec KO DIS in podporni član DIS.

Na občnem zboru trboveljskih izgnancev so se dosedanjemu predsedniku Ivanu Tolarju zahvalili za dolgoletno delo. Priznanje zaslužnega člana DIS mu je izročila Ivica Žnidaršič, predsednica DIS. Želja članov je, da bi delo nadaljevali tudi potomci izgnancev in tako ohranili spomin na težke vojne čase in pomagali pri delu KO DIS.

Ivica Žnidaršič je na zboru govorila o predlogu zakona o povračilu premoženjske škode iz druge svetovne vojne, ki ga je Državni zbor RS marca poslal v prvo obravnavo. Po sedanjem predlogu zakona bi pripadalo vsaki žrtvi vojnega nasilja 6000 evrov, ki bi jih izplačali v dveh obrokih. Ivica Žnidaršič je poudarila, da bo zakon ugledal luč sveta če bo kateremu med poslanskimi kandidati, ki so potomci izgnancev, uspelo priti v parlament.

Gregor Kaplan je predstavil svojo knjigo Vojna škoda na območju Slovenije v drugi svetovni vojni in urejanje pravic. Gre za zbir podatkov, ki pričajo o grozotah, ki so se zgodile Slovencem.

Avtorji prispevka: Irena VOZELJ, Marija FABJAN, Iztok TOLAR

## KO DIS Dobova



Zgornja slika predstavlja člane DIS KO Dobova iz izleta na »Rudolfovem splavu« po novomeškem delu reke Krke, kjer smo se peljali mimo hiše Primičeve Julije. Bilo nam je lepo, nabralo se nas je za en avtobus ter en kombi. Ni bilo treba veliko hoditi, saj je naša povprečna starost 82 let! (Foto: Franc Šavrič)

## Občni zbor KO DIS Srednja Dobrava



Občni zbor KO DIS Srednja Dobrava 26. maja 2018

Predsednik KO DIS Srednja Dobrava Alojz Vidic je 26. maja 2018 sklical občni zbor članov DIS. V imenu DIS je bil na zboru prisoten član Izvršnega odbora DIS Maksimilijan Ferek.

Poročilo o delu je podal predsednik KO DIS Alojz Vidic, ki je zbor tudi vodil, blagajniško poročilo je podala Mina Babič, poročilo nadzornega odbora pa Mirko Špendov.

Na zboru je predsednik KO DIS osvetlil zgodovinske dogodke in med drugim povedal: »5. decembra 1941 je okupator oparvil množičen izgon 43 družin, več kot polovico prebivalstva 258 naše KS. Med njimi je bilo tudi 107 žensk. Spominska obeležja nam dokazujejo, da je padlo 20 borcev, ustrujenih je bilo 16 talcev in umrlo 6 oseb v internaciji.

Z dobravskimi izseljenci smo se skupaj znašli v škofovih zavodih. Po nekaj tednih je bila skupina odpeljana v zbirno taborišče Brestanico, potem pa naprej v nemška delovna taborišča.

Sredi marca leta 1942 so nas premestili v Goričane pri Medvodah. 14. aprila 1942 pa na železniško postajo Medvode, naprej preko Jesenic, Celovca, Regensburga do Nürnberga v taborišče Burg Wernfels, potem ponovna premestitev v taborišče Poxau, 1. julija pa razporejeni na prisilno

delo v Dingolfing v tovarno poljedelskih strojev. Po treh letih dela je za nas izgnance posijalo sonce svobode – dan 9. maj 1945. Na transport za v domovino pa smo čakali do 24. julija 1945.

Naša KO DIS je bila ustanovljena decembra leta 1992. Polovica članov odbora je zelo aktivna, naj omenim Mino Babič in Mirka Špendova, iz tega mesta se jima najlepše zahvaljujem za njihovo aktivnost.

Ko je bila KO DIS ustanovljena, je štetela 103 člane, danes pa nas je samo še 36 članov.

Vestnik prejema 27 članov. Poverjeniki ob koncu leta poberejo članarino in prispevke za Vestnik, da se pravočasno odvede na DIS v Ljubljani. DIS je na čelu z Ivico Žnidaršič dosegel, da je šel zakon o gmotni škodi v prvo obravnavo v DZ. Žal pa druge obravnave ni bilo, ker so bile proti tudi stranke SD, Desus, NSI itd.

Starost nad 90 let so dosegli 4 člani, 80–89 let 14 članov, 73–79 let 14 članov. Od ustanovitve društva leta 1992 pa do danes vodim KO DIS kot predsednik 26 let, poleg tega pa zdaj še 7 let tajniške posle. Star sem 92 let. Zato prosim, da bi kdo drug prevzel KO DIS.»

*predsednik KO DIS Srednja Dobrava*  
*Vidic Alojz*

## Občni zbor KO DIS Grosuplje



Občni zbor KO DIS Grosuplje 22. marca 2018

22. marca 2018 smo se člani OO DIS Grosuplje, ki prihajamo iz treh občin; Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje, zbrali na letnem občnem zboru.

V imenu OO DIS je prisotne člane pozdravil predsednik Anton Lisec in se zahvalil tistim, ki so se ga udeležili kljub bolezni in starosti, vsem veliko pomeni druženje, hkrati pa je to potrditev za opravljeno delo.

Predsednik je podal poročilo o delu ter predstavil program dela za leto 2018. Finančno poročilo je podala blagajničarka in podpredsednica OO DIS Valentina Vehovec, zapisnik je spisala tajnica Anica Zupančič. Zbor smo zaključili s prijetnim druženjem.

*predsednik OO DIS Grosuplje*  
*Anton Lisec*



# . Jubileji . Jubileji . Jubileji . Jubileji

## 95. rojstni dan Stanislave Vajdič

27. aprila 2018 je naša najstarejša članica, Stanislava Vajdič, dočakala 95. rojstni dan.

Nekaj dni pozneje so ta njen visoki jubilej počastili z obiskom na njenem domu župan občine Sevnica, Srečko Ocvirk, predstavnica Krajevne skupnosti Sevnica, gospa Irena Klenovšek, predsednica RK Sevnica, mag. Breda Drensek Sotošek, in predsednik KO DIS Sevnica, Vinko Zalezina.

Kljub visoki starosti je gospa Stanislava zelo bistrih in hudomušnih misli, s katerimi je zbrano družbo izborno zabavala.

*predsednik KO DIS Sevnica  
Vinko Zalezina*



95-letnica Stanislava Vajdič  
(Foto: Ljubo Motore)

## 90. rojstni dan Marije Sfiligoj, rojene Pohor



Na obisku pri 90-letnici Mariji Sfiligoj Foto: Alojz Voščun

5. maja 2018 je Marija Sfiligoj praznovala svoj visoki jubilej 90 let v krogu svojih najdražjih hčera, vnukov, pravnukov. Marika, kot jo kličejo znanci, je svojo mladost preživela v taborišču Šárvár na Madžarskem. S svojimi starši je preživela v taborišču 3 leta. Po vrnitvi domov je pomagala staršem pri obnovi doma, ki je po vrnitvi bil izropan in uničen.

Po nekaj letih si je Marija ustvarila novi dom in družino. Poročila se je z

Izidorjem in imela tri hčere. Rada poklepeta in spomin je še ne zapušča. Ob rojstnem dnevu je bila zelo vesela obiska KO DIS, kjer smo še dolgo časa obujali spomine na minula leta. Ob koncu smo ji zaželeli, da bi bila še mnoga leta tako čila in zdrava.

*Alojz Voščun*

## 90. rojstni dan Ane Piuži

Ana Piuži, rojena Jelovšek, je 26. avgusta 2018 dopolnila 90 let. Rodila se je v kmečki družini na Vrhu pri Površju - Raka pri Krškem. 3. novembra 1941 so sedemčlansko družino odpeljali v Rajhenburg, nato pa s transportom v Nemčijo, kjer ji je po nekaj dneh umrla mama. Nekaj mesecev so bivali v taborišču Waldblick v Schnepfentalu, nato pa do kapitulacije Nemčije v Tambach-Dietharzu. Tu sta s starejšo sestro in očetom delali po 12 ur v tovarni Metalwerke.

Pot domov je bila dolga, pogled na uničen dom pa se ji je za vedno vtisnil v spomin. Leta 1949 je šla »s trebuhom za kruhom« v izpraznjeno Kočevje in dobila zaposlitev v rudniški menzi. Tu se je poročila, ima dve hčerki, pet vnukov in devet pravnukov.

Ana sedaj prebiva v DSO v Ribnici. KO DIS Kočevje ji ob visokem jubileju želi še veliko lepih trenutkov in dobrega počutja.

*predsednica KO Kočevje  
Veronika Kljun*



Pravnuka Eva in Jaka z rožico in čestitko.

## 90. rojstni dan Erike Kežman

S poverjenikom za vas Loče pri Dobovi, Andrejem Cizljem, sva obiskala družino Kežman iz Loč, kjer je v domačem vzdušju praznovala 90 let slavljenka Kežman Erika, rojena Guček, ki je bila rojena 26. marca 1928, bistra in prisebna izgnanka. Na sliki so slavljenka Erika s hčerko.

*podpredsednik DIS KO Dobova  
Ivo Veble*



Erika Kežman, 90-letnica.

## 90. rojstni dan Ljudmile Jurman



90-letnica Ljudmila Jurman

16. avgusta sva se s poverjenikom Andrejem Cizljem s šopkom rož oglasila na domačiji Loče 40 pri Dobovi, kjer sva čestitala članici DIS KO Dobova, Ljudmili Jurman, rojeni 16. avgusta 1928 v družini Furlan iz Mihalovca za njenih 90 let, ki jih je proslavljala s

svojimi še preostalimi člani družine, s snaho Metko in sinom Feliksom.

V toplem ozračju je zgovorno obujala spomine na izgnanstvo in se jezila na svet, ki proizvaja vedno več beguncev in izgnancev zaradi pohlepa držav, ki bi morale najbolj skrbeti za »demokracijo«!

## 90. rojstni dan Majde Varga, rojene Komar



Obisk pri Majdi Varga ob njeni 90. obletnici rojstva

Predstavniki KO DIS Pince Marof-Benice-Petišovci smo obiskali Majdo Varga ob njenem častitljivem jubileju, 90. rojstnem dnevu. Sprejela nas je z velikim veseljem, saj je z nami obujala spomine na težke čase, ki jih je preživela v mladosti.

Rodila se je 22. julija 1928 v vasi Benica. Ko je bila stara 14 let, so jo z družino odpeljali v taborišče Šárvár na Madžarskem. V taborišču je preživela tri leta, kjer je morala tudi fizično opravljati razna dela, da je preživela, saj je bila delovna sila v taborišču najcenejša.

Po osvoboditvi se je družina vrnila v rojstno vas, kjer se je začela obnova porušene hiše. Ko je okupator zapuščal vas,

je izropal vse, kar se je dalo odnesti, in uničil ostalo.

Majda se je vključila v delovno okolje, kjer je pomagala pri obnovi tudi drugim v vasi, ki jih doletela enaka usoda.

Danes Majda živi v svoji hiši v Lendavi. Še vedno je svojim letom primerno čila in zdrava. Če je potrebno, ji svojci priskočijo na pomoč. Redno se udeležuje občinskih zborov KO in še dolgo smo obujali spomine na čase izгона.

Ob koncu smo ji zaželeli še veliko trdnega zdravja in dobrega počutja v življenju.

*predsednik KO  
Pince Marof-Benica-Petišovci  
Alojz Voščun*





Del arhiva Informacijskega centra Društva izgnancev Slovenije 1941-1945



IZVRŠNI ODBOR DIS

**Predsednica:**  
*Ivica Žnidaršič, Ljubljana*

**Podpredsednika:**  
*Martin Podlesnik, Ljubljana*  
*Alojz Rupar, Boštanj*

**Člani:**  
*Žiga Blaj, Trbovlje*  
*Teodor Colnar, Ankaran*  
*Majda Cvetanovski, Maribor*  
*Maksimilijan Ferek, Ljubljana*  
*Sabina Godnič, Komen*  
*Zdenka Kaplan, Novo mesto*  
*Marjan Košak, Slovenske Konjice*  
*Rok Kržan, Bizeljsko*  
*mag. Gregor Kaplan, Trebnje*  
*Ivan Kunej, Kozje*  
*Ana Pirc, Leskovec*  
*Albin Pražnikar, Izlake*  
*Stanislava Račič, Ljubljana*  
*Milan Skledar, Ljubljana*  
*Marjan Špegelj, Muta*  
*Rudi Zadnik, Škofja Loka*  
*Davorin Zdovc, Maribor*  
*Marija Žnidar, Kamnik*

SVET DIS

*dr. Janko Prunk, Ljubljana, predsednik*  
*mag. Franc Žnidaršič, Trebnje*  
*dr. Milan Jazbec, Ljubljana*  
*Hilda Marc, Ljubljana*  
*ing. Vladimir Rostohar, Krško*

NADZORNI ODBOR

*Veronika Kljun, Kočevje, predsednica*  
*Karl Levak, Artiče*  
*Jolanda Želj Erhard, Maribor*

ČASTNO RAZSODIŠČE

*Jože Križančič, Ptuj, predsednik*  
*Emilija Držanič, Brežice*  
*Terezija Repovž, Šentjur*  
*Alojz Voščun, Petišovci*  
*Jože Kveder, Domžale*

VESTNIK

*interno glasilo DIS*

**Za društvo:**  
*Ivica Žnidaršič*

**Odgovorni urednik:**  
*Jože Križančič*

**Lektorica:**  
*Brina Devetak*

**Tisk:**  
*Tiskarna Skušek*

**Naslov:**  
*Društvo izgnancev Slovenije*  
*1000 Ljubljana, Einspielerjeva 6*  
*telefon: 01 434 48 80*  
*051 383 232*  
*telefaks: 01 434 48 80*

*email: drustvoizgnancev@siol.net*  
*http://www.drustvo-izgnancev.si*

**Poslovni račun DIS:**  
*SI56 0222 2001 0570 920*  
*Nova Ljubljanska banka*

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

| KO DIS Ime in priimek                                                                                                                                                                                                             | Datum rojstva                                                                                                                                          | Datum smrti                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KO DIS Artiče</b><br>Marjanca Dobnikar<br>Ljudmila Zorko                                                                                                                                                                       | 05.11.1929<br>03.05.1933                                                                                                                               | 03.03.2018<br>24.04.2018                                                                                                                               |
| <b>KO DIS Bistrica ob Sotli</b><br>Marija Begovič<br>Regina Dobrina<br>Terezija Kunej                                                                                                                                             | 15.04.1936<br>18.04.1924<br>1919                                                                                                                       | 31.03.2018<br>13.01.2018<br>06.03.2018                                                                                                                 |
| <b>KO DIS Bizeljsko</b><br>Jože Kovačič<br>Jožefa Urek                                                                                                                                                                            | 06.02.1936<br>02.03.1933                                                                                                                               | 05.02.2018<br>02.05.2018                                                                                                                               |
| <b>KO DIS Branik</b><br>Marij Birsá                                                                                                                                                                                               | 02.02.1940                                                                                                                                             | 01.06.2018                                                                                                                                             |
| <b>KO DIS Brežice</b><br>Zinka Barbič<br>Slavka Grublješič<br>Jože Smukovič<br>Marija Šupe<br>Vlado Volčanšek<br>Blanka Žabkar                                                                                                    | 16.06.1925<br>26.05.1928<br>25.11.1937<br>28.11.1942<br>03.09.1936<br>22.02.1929                                                                       | 18.03.2018<br>07.2018<br>09.10.2017<br>29.06.2018<br>05.06.2018<br>2018                                                                                |
| <b>KO DIS Dobova</b><br>Branko Bogovič<br>Milena Cvetkovič<br>Jože Deržič<br>Vinko Horvatič<br>Drago Petelinc<br>Marija Tomše                                                                                                     | 30.06.1938<br>18.09.1932<br>28.02.1923<br>20.12.1937<br>18.06.1925<br>04.12.1926                                                                       | 15.09.2018<br>09.04.2018<br>07.06.2018<br>21.05.2018<br>25.05.2018<br>03.05.2018                                                                       |
| <b>KO DIS Globoko – Pišce</b><br>Anton Cvetkovič<br>Ivanka Germovšek<br>Milka Pšeničnik<br>Ivan Šuler<br>Anton Žmavčič                                                                                                            | 04.10.1924<br>25.06.1931<br>27.2.1937<br>06.07.1937<br>17.01.1932                                                                                      | 13.03.2017<br>02.01.2017<br>09.01.2017<br>01.03.2017<br>09.10.2017                                                                                     |
| <b>KO DIS Gornja Radgona</b><br>Gizela Brancelj                                                                                                                                                                                   | 1933                                                                                                                                                   | 17.06.2018                                                                                                                                             |
| <b>KO DIS Grosuplje</b><br>Slavka Metelko                                                                                                                                                                                         | 12.11.1946                                                                                                                                             | 01.09.2017                                                                                                                                             |
| <b>KO DIS Hrastnik</b><br>Alojzija Avflič<br>Anica Bevc<br>Bojan Hamersák<br>Ana Romih<br>Pavla Učesanek<br>Marija Zdovc                                                                                                          | 28.04.1926<br>21.07.1922<br>17.02.1940<br>18.12.1939<br>05.01.1928<br>24.02.1930                                                                       | 23.02.2018<br>29.07.2017<br>18.12.2017<br>23.08.2017<br>21.01.2018<br>12.05.2018                                                                       |
| <b>KO DIS Kočevje</b><br>Neža Marinčič                                                                                                                                                                                            | 19.01.1925                                                                                                                                             | 07.02.2018                                                                                                                                             |
| <b>KO DIS Krško</b><br>Marija Ašič<br>Anica Levičar<br>Marija Levičar<br>Marica Povhe                                                                                                                                             | 06.09.1929<br>02.04.1925<br>05.07.1931<br>20.12.1935                                                                                                   | 27.03.2018<br>06.05.2018<br>13.05.2018<br>27.04.2018                                                                                                   |
| <b>KO DIS Lenart v Slovenskih goricah</b><br>Terezija Srčec                                                                                                                                                                       | 11.10.1905                                                                                                                                             | 18.07.2018                                                                                                                                             |
| <b>KO DIS Leskovec</b><br>Terezija Arh<br>Alojz Šiško<br>Jožef Urbanč<br>Hermína Zupančič                                                                                                                                         | 11.10.1935<br>19.12.1937<br>03.03.1938<br>17.10.1925                                                                                                   | 28.05.2018<br>01.04.2018<br>29.04.2018<br>20.04.2018                                                                                                   |
| <b>KO DIS Ljubljana Bežigrad</b><br>Bogomir Aleš<br>Marija Černe<br>Štefi Grabnar Arzenšek<br>Marjana Kosar<br>Jože Kotar<br>Brane Matičič<br>Mitja Milovanovič<br>Slavka Sterle<br>Marija Župančič                               | 21.10.1931<br>20.03.1938<br>-<br>20.09.1932<br>17.09.1941<br>30.03.1929<br>18.09.1922<br>-<br>21.03.1932                                               | 15.05.2018<br>09.03.2016<br>31.05.2018<br>11.07.2018<br>05.08.2017<br>2018<br>-<br>24.05.2018<br>13.09.2018                                            |
| <b>KO DIS Ljubljana Center</b><br>Ivan Muršec<br>Pavla Plavc                                                                                                                                                                      | -<br>-                                                                                                                                                 | 01.11.2017<br>10.2016                                                                                                                                  |
| <b>KO DIS Ljubljana Šiška</b><br>Jožefa Amigoni<br>Marjanca Dobnikar<br>Boris Jeruc<br>Dominik Kotar<br>Štefánija Krajnc<br>Franc Krašovec<br>Marija Majnarič<br>Jože Pristolič<br>Erazem Rogl<br>Tone Stipanič<br>Matija Škoflek | 27.09.1929<br>05.11.1929<br>22.01.1936<br>18.07.1931<br>10.12.1927<br>21.07.1934<br>28.04.1935<br>25.03.1941<br>21.04.1928<br>12.01.1941<br>18.02.1929 | 10.05.2018<br>24.03.2018<br>04.05.2018<br>18.10.2017<br>12.07.2018<br>01.02.2018<br>28.05.2018<br>12.05.2018<br>03.04.2018<br>17.05.2018<br>14.02.2018 |

| KO DIS Ime in priimek                                                                                                                                                                         | Datum rojstva                                                                                       | Datum smrti                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Angela Šoštaríč<br>Karolina Žaren Grandovec<br>Anton Žučko                                                                                                                                    | 05.04.1934<br>25.06.1940<br>29.12.1932                                                              | 31.03.2018<br>23.12.2017<br>28.06.2018                                                                            |
| <b>KO DIS Ljubljana Vič Rudnik</b><br>Ivan Ferlan<br>Franc Račič<br>Jožica Setnikar<br>Antonija Vakselj<br>Marija Zore                                                                        | 09.05.1930<br>01.05.1936<br>15.06.1936<br>06.01.1932<br>19.01.1940                                  | 2018<br>2018<br>16.09.2018<br>05.2018<br>03.09.2018                                                               |
| <b>KO DIS Maribor Pobrežje – Tezno</b><br>Anton Rajterič                                                                                                                                      | 08.12.1924                                                                                          | 08.2018                                                                                                           |
| <b>KO DIS Maribor – Rotovž – Pesnica</b><br>Majda Čobal<br>Vera Jemec<br>Marija Krušič<br>Terezija Novak<br>Marjan Pohar<br>Milada Prajnc<br>Drago Štok<br>Mihaela Zavernik<br>Terezija Zorko | 20.06.1937<br>20.11.1921<br>14.11.1938<br>11.10.1930<br>03.03.1940<br>14.12.1932<br>-<br>24.08.1929 | 30.03.2018<br>30.07.2018<br>02.04.2018<br>26.09.2017<br>28.03.2018<br>03.05.2018<br>-<br>01.04.2018<br>05.05.2018 |
| <b>KO DIS Maribor Tabor</b><br>Magdalena Krauthaker<br>Mira Križ<br>Aleksander Pipan<br>Oskar Vezjak                                                                                          | 01.07.1939<br>07.10.1927<br>19.10.1939<br>21.09.1921                                                | 15.04.2018<br>14.04.2018<br>07.11.2017<br>25.05.2018                                                              |
| <b>OO DIS Mežiške doline</b><br>Ana Gros<br>Ljudmila Uršnik<br>Štefan Vevar                                                                                                                   | 17.07.1930<br>23.01.1929<br>22.07.1927                                                              | 27.07.2018<br>07.04.2018<br>03.07.2018                                                                            |
| <b>KO DIS Ormož</b><br>Marta Gašperič<br>Zmaga Nardin                                                                                                                                         | 29.07.1927<br>06.02.1924                                                                            | 22.06.2018<br>03.2018                                                                                             |
| <b>KO DIS Petišovci – Benice – Pince – Marof</b><br>Frančeskin Marija<br>Peter Magdič                                                                                                         | 12.07.1927<br>21.02.1941                                                                            | 30.07.2018<br>03.05.2018                                                                                          |
| <b>KO DIS Ptuj</b><br>Rozalija Jelinek<br>Ivanka Kerin<br>Antonija Urbas                                                                                                                      | 1936<br>23.02.1928<br>1927                                                                          | 10.04.2018<br>05.09.2018<br>01.03.2018                                                                            |
| <b>KO DIS Radeče</b><br>Angela Kavšek<br>Franciška Klanšek<br>Stane Klanšek<br>Franc Klembas<br>Jožefa Plevel<br>Olga Sotlar                                                                  | 01.05.1935<br>06.11.1928<br>22.11.1929<br>16.11.1937<br>19.02.1926<br>20.07.1921                    | 17.04.2018<br>03.05.2018<br>21.04.2018<br>17.07.2018<br>21.06.2018<br>21.06.2018                                  |
| <b>KO DIS Radovljica</b><br>Polona Košnik<br>Ivanki Vidic                                                                                                                                     | 26.01.1938<br>13.08.1928                                                                            | 27.06.2018<br>17.08.2018                                                                                          |
| <b>KO DIS Ruše</b><br>Ida Nalič                                                                                                                                                               | 29.09.1936                                                                                          | 03.09.2018                                                                                                        |
| <b>KO DIS Slovenske Konjice</b><br>Franc Omerzu<br>Bogomila Škoberne                                                                                                                          | 22.04.1940<br>21.04.1924                                                                            | 04.02.2018<br>15.05.2018                                                                                          |
| <b>KO DIS Srednja Dobrava</b><br>Vera Blaznik<br>Julijana Rozman<br>Doroteja Štras                                                                                                            | 15.01.1934<br>05.06.1931<br>31.10.1938                                                              | 19.06.2018<br>23.04.2018<br>12.07.2018                                                                            |
| <b>KO DIS Studenec</b><br>Ljudmila Cizerle<br>Ivan Judež<br>Pavla Klavs<br>Marija Kosančič<br>Julka Mikolič<br>Marija Marušič<br>Justin Šribar                                                | 30.08.1939<br>22.10.1939<br>08.08.1925<br>30.01.1932<br>08.02.1932<br>29.10.1930<br>11.04.1943      | 18.01.2018<br>01.02.2018<br>07.06.2018<br>12.07.2018<br>19.02.2018<br>25.08.2018<br>24.08.2018                    |
| <b>KO DIS Škofja Loka</b><br>Viktorija Oblak<br>Aleksander Zagoršek                                                                                                                           | 10.12.1930<br>02.08.1944                                                                            | 07.07.2018<br>22.06.2018                                                                                          |
| <b>KO DIS Trebnje</b><br>Ivana Ajdišek                                                                                                                                                        | 27.06.1936                                                                                          | 06.08.2018                                                                                                        |
| <b>KO DIS Zagorje</b><br>Marija Arh<br>Milan Brvar<br>Ivana Cirar<br>Alojzija Juvan<br>Viljem Medvešek<br>Janez Simončič                                                                      | 06.10.1929<br>22.08.1932<br>22.11.1938<br>09.06.1928<br>02.06.1944<br>16.08.1928                    | 09.06.2018<br>12.09.2018<br>20.06.2018<br>07.09.2018<br>28.08.2018<br>09.08.2018                                  |